

Nr 658

Av herr **Svensson** i Krokstorp **m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 50, med förslag till lag om fiskevårdsområden m. m.

För att tillgodose behovet av god fiskevård vid våra kuster och olika vattendrag inom såväl oskiftat som skiftat fiskevatten har ett stort antal fiskevårdsföreningar helt frivilligt bildats. Erfarenheterna från arbetet inom dessa är som regel mycket goda. De erhåller råd och hjälp — även av ekonomisk art — genom hushållningssällskapen och dessas fiskerikonsulenter. De fiskevårdande åtgärder som vidtages, t. ex. inplantering av fiskyngel, har som regel finansierats — förutom genom ovanberörda bidrag — av medlemsavgifter och influtna avgifter för fiskekort. Allmänheten har ofta beretts möjlighet att få utöva fiske mot lösande av fiskekort.

Även om sålunda erfarenheterna från våra fiskevårdsföreningar är mycket goda, kan skäl föreligga för att söka skapa sammanslutningar med en fastare organisation, vilken i likhet med jaktvårdsområden dels ger laga kraft åt beslut som fattats av delägarna, dels binder delaktigheten i området, oberoende av om ägande- eller bruksrätten av fiske som ingår i sammanslutningen överföres på annan.

Redan nu finnes möjlighet att med stöd av 1913 års lag om gemensamhetsfiske få till stånd fastare organisation av fisket inom visst område, vare sig detta är skiftat eller oskiftat. Denna lag har emellertid i mycket ringa grad tillämpats, måhända beroende på lagens konstruktion. I vissa delar av Kalmar län har emellertid åtskilliga gemensamhetsfisker jämlikt denna lag bildats, vilket visar att, där personligt intresse funnits för att åstadkomma gemensamhetsfisker, lagen med framgång kunnat tillämpas. Det torde emellertid vara påkallat med en översyn av denna lag i syfte att göra den mer tidsenlig. Föreliggande förslag i proposition nr 50 till lag om fiskevårdsområden vill vi därför i princip tillstyrka såsom en modernisering av 1913 års lag. Däremot hyser vi starka betänkligheter mot vissa bestämmelser däri, främst i fråga om förutsättningarna för bildande av fiskevårdsområde och för upplåtelse av fiskerätt. Jämväl i övrigt har vi smärre erinringar att göra, vilka här nedan redovisas i anslutning till paragraferna i ordningsföljd.

Lagens ingress och dess 1 §. Vad benämningen på den föreslagna nya organisationsformen beträffar anser vi, i likhet med lagrådet och på de skäl

som av lagrådet anförts, att benämningen fiskevårdssamfällighet är lämpligare än fiskevårdsområde.

Det synes oss också önskvärt att lagen innehåller allmänna regler för den tilltänkta enhetens geografiska avgränsning, nämligen att däri skall ingå sådana fiskevatten som på grund av belägenhet och beskaffenhet i övrigt lämpar sig för gemensam fiskevård.

3 §. I 3 § föreslås att, om viss fastighets fiske upplåtits i sin helhet för längre tid än ett år, brukaren i stället för upplåtaren skall anses som delägare. Denna minimitid är enligt vår mening alltför kort. Vi förordar i stället fem år.

6 §. En förutsättning för att en fiskevårdssamfällighet skall medföra de fördelar som avses med bildandet torde vara, att en stor majoritet av fiskerättsinnehavarna redan från början ansluter sig frivilligt. De förutsättningar för anslutning som föreligger i 1913 års lag har enligt vår mening ej utgjort något hinder för tillskapande av gemensamhetsfisken, vilket exemplen från Kalmar län utvisar. En jämförelse med jaktvårdsområden visar att bestämmelserna där är än mer rigorösa, i det de grundar sig på 4/5 av såväl delaktighetstal som huvudtal. Ändock har som regel ej dessa bestämmelser behövt anlitas till sin fulla effekt, utan jaktvårdsområden har mycket ofta bildats helt frivilligt. Anslutningsbestämmelser i likhet med för jaktvårdsområden skulle kunna tänkas även i fråga om fiskesamfälligheten. Vi åtnöjer oss dock med att förorda samma bestämmelser i fråga om erforderlig andel av frivillig anslutning som i nu gällande 1913 års lag, dvs. i fråga om oskiftat fiske hälften och i övrigt 2/3 av såväl delaktighetstal som huvudtal. Skall fiskevårdssamfälligheten omfatta ett eller flera vart för sig oskiftade fisken, bör inom sådant fiske samtycke erfordras med hälften av såväl delaktighet som huvudtal. I paragrafens andra moment bör tillfogas det villkoret för samfällighetens bildande att någon delägare ej därigenom skall lida uppenbart förfång.

8 §. För det fall att delägarna själva kan enas om delaktighetstalen, bör detta dokumenteras genom av dem alla undertecknad skriftlig handling. För att denna skall gälla bör fordras, att förrättningsmannen ej finner överenskommelsen lända till uppenbart förfång för delägare eller tredje man.

Beträffande fiske som ej är samfällt torde man enligt vår mening endast i undantagsfall kunna grunda beräkningen om delaktighetstalen på omfattningen av de skilda vattenområdena. Huvudregeln bör därför vara, att beräkningen skall grunda sig på uppskattning, av beskaffenhet som krävs för laga skifte av fiske enligt 20 kap. 8 § jorddelningslagen.

10 §. I fråga om upplåtelse bör samma regler gälla som i fråga om förutsättningar för bildande, alltså enligt våra förslag anknutna till 6 §. När det är fråga om *full upplåtelse* av hela eller del av fiskevårdssamfällighetens

område bör enhällighet bland delägarna dock krävas. Vi delar härvidlag helt de betänkligheter mot föreslagna bestämmelser som anförts av lantmäteristyrelsen och återgives å s. 133 och överst å s. 134 i propositionen.

11 §. Det skydd som enligt denna paragraf ges åt delägare som är yrkesfiskare, eller för vilken fisket eljest är av väsentlig betydelse för hans försörjning, bör enligt vår mening utökas att gälla jämväl oskiftat vatten där vederbörande har del. Det förekommer nämligen ofta att vid oskiftat fiske, där delägarna får fiska "efter vad de kunna sämjas", fisket främst utnyttjas av en eller flera yrkesfiskare även om de har liten delaktighet, medan delägare med stor delaktighet stundom ej alls eller i ringa mån utnyttjar sin fiskerätt.

16 §. Yttrande bör inhämtas — förutom av fiskeriintendenten — av hushållningssällskapets fiskerinämnd efter hörande av fiskerikonsulenten, som för övrigt är sekreterare i nämnden.

I förslag till lag angående ändring i lagen den 1 december 1950 (nr 596) om rätt till fiske anser vi det mindre lämpligt, att *länsstyrelsen* övertager *rättens* tidigare uppgift att, i fall där delägarna ej kan sämjas, föreskriva huru fisket må nyttjas. Våra häradsrätter torde nämligen genom sin samsammansättning och i högre grad än länsstyrelsen vara skickade att avgöra tvistefrågor av förevarande slag, vilka tvistefrågor för övrigt ej sällan torde äga samband med vissa tvistiga äganderättsfrågor.

Åberopande det anförda hemställer vi,

1. att riksdagen måtte besluta sådana ändringar av förslaget i proposition nr 50 till lag om fiskevårdsområden,

a) att benämningen fiskevårdsområde utbytes mot benämningen fiskevårdssamfällighet,

b) att i lagen införes en allmän regel om att i fiskevårdssamfällighet blott skall ingå sådana fiskevatten som på grund av belägenhet och beskaffenhet i övrigt lämpar sig för gemensam fiskevård,

c) att, där viss fastighets fiske upplåtits i sin helhet för viss tid, brukaren skall i stället för upplåtaren anses såsom delägare i fiskevårdssamfälligheten blott om upplåtelsen avser längre tid än fem år,

d) att fiskevårdssamfällighet måtte få bildas, endast om samtycke föreligger från delägare som företräder i fråga om oskiftat fiske minst hälften och i övrigt minst 2/3 av såväl delaktighetstal som huvudtal, varvid, om fiskevårdssamfälligheten skall omfatta ett eller flera vart för sig oskiftade fisken, samtycke bör erfordras från delägare som

företräder minst hälften av såväl delaktighetstal som huvudtal räknat inom varje sådant fiske,

e) att såsom villkor för fiskevårdssamfällighetens bildande skall gälla jämväl att någon delägare ej därigenom lider uppenbart förfång,

f) att, för det fall att delägarna själva kan enas om delaktighetstalen, detta skall dokumenteras genom av dem alla undertecknad skriftlig handling, för vars giltighet erfordras att förrättningsmannen ej finner överenskommelsen lända till uppenbart förfång för delägare eller tredje man,

g) att beträffande fiske som ej är samfällt beräkningen av delaktighetstal skall grunda sig på uppskattning, av beskaffenhet som krävs för laga skifte av fiske enligt 20 kap. 8 § jorddelningslagen,

h) att för full upplåtelse av hela eller del av fiskevårdssamfällighetens område skall krävas enhällighet bland delägarna samt för upplåtelse i övrigt samtycke från delägare som företräder minst hälften i fråga om oskiftat fiske och minst $\frac{2}{3}$ i fråga om annat fiske av såväl delaktighetstal som huvudtal,

i) att, där delägare är yrkesfiskare eller fisket eljest är av väsentlig betydelse för hans försörjning, hans samtycke skall erfordras för upplåtelse, även då fråga är om oskiftat vatten däri vederbörande har del och

j) att, innan fiskevårdssamfällighet bildas, yttrande skall inhämtas — förutom av fiskeriintendenten — av hushållningssällskapets fiskerinämnd efter hörande av fiskerikon-sulenten;

2. att riksdagen måtte besluta, att i förslaget till lag angående ändring av lagen den 1 december 1950 (nr 596) om rätt till fiske skall göras sådan ändring av 24 § att ordet *länsstyrelsen* utbytes mot ordet *rätten* samt i 24, 26 och 40 §§ sådan ändring att beteckningen fiskevårdsområde utbytes mot beteckningen fiskevårdssamfällighet;

3. att riksdagen måtte besluta sådan ändring av förslagen till lag angående ändrad lydelse av 3 § lagen den 27 juni 1957 (nr 390) om fiskearrenden och till lag angående ändrad lydelse av 19 § lagen den 30 september 1904 (nr 48, s. 1) om samäganderätt, att beteckningen fiskevårdsområde utbytes mot beteckningen fiskevårdssamfällighet; samt

4. att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till härför erforderliga ändringar i de föreliggande förslagen till lagtext.

Stockholm den 1 mars 1960

Sven Svensson
i Krokstorp

Jöns Nilsson
i Bästekille

Märta Boman

Einar Hægglom

Carl Eric Hedin

Lennart Stiernstedt

Nils G. Fröding

Henrik Munktell

Carl Östlund